

Globalen

Aktuellt för personal inom Invandramottagningen i Stockholm Nr 4 oktober 1994

Unicef

Hjördis Levin följer i historia och ersättare i Invandrarnämnden, från Vänsterpartiet, har alltid varit aktiv i kvinnofrågor. När det gäller den komplexa frågan om kvinnor och islam har hon mött muslimer i sju olika länder och skriver bl a om hur olika synen på kvinnans roll kan vara.

Könsstympning

Det är oerhört viktigt för oss som arbetar med invandrarpolitik att skaffa oss kunskap om religioner, seder och bruk i olika länder.

Om vi ska arbeta med frågor som rör invandrare och flyktingar måste vi också veta vad dessa människor vill.

Personligen tror jag att politik som utformas ovanför huvudet på människorna i ett land, såväl invandrare som infödda, har liten möjlighet att få gehör.

Med risk för att kallas populist tror jag att politiken ska utformas tillsammans med och i dialog med landets och kommunens invånare.

Det utesluter inte en ideologisk övertygelse om hur samhället bör se ut.

Jag har arbetat med invandrar- och flyktingpolitiska frågor under många år och har kontakt med människor från olika länder.

Jag har själv en mycket färgstark familj och vänkrets med inslag från Gambia, Iran, Peru, Polen, Irak, Tyskland och Turkiet.

Inga slöjor i Bosnien

Vi politiker får inte dra alla invandrare över en kam.

Genom ett möte med representanter för islam i sju olika länder lärde jag mig exempelvis att seder och bruk varierar lika mycket mellan länder

med islam som dominerande religion som mellan olika kristna länder.

Representanterna för Bosnien t ex kände inte till vare sig omskärelse av kvinnor, slöja eller månggifte. Yrkesarbete och utbildning för kvinnor var lika självklart för dem som att båda makarna bestämmer lika mycket i hemmet och uppfostrar barnen tillsammans.

I Iran däremot bär kvinnor slöja, får ingen utbildning och där förekommer både månggifte och "tillfälliga" äktenskap.

I Gambia och Egypten finns inga formella hinder för flickor att utbilda sig, men i regel har pojkarna förtur om familjens ekonomi inte räcker till utbildning åt alla barnen.

I Gambia bär inga kvinnor slöja.

Omskärelse av flickor förekommer, men mest på landsbygden.

I Egypten bär kvinnor slöja, blir omskurna och lever i månggifte men det finns en stark opposition mot allt detta och mot den fundamentalistiska rörelse som vill bevara och återinföra sådana bruk.

Pakistan

I Pakistan förekommer inte slöja men kvinnor bär en tunn schal över huvudet och de får inte visa benen. omskärelse existerar inte i Pakistan och inte månggifte, men kvinnor är mycket eftersatta när det gäller utbildning. Många är analfabeter.

Fundamentalismens framväxt i Turkiet har medfört att man söker återinföra seder, exempelvis slöjan, som förbjöds av Kamal Atatürk på 1930-talet.

Urgamla seder

En viktig sak att lägga på minnet är att könsstympning av kvinnor (s k omskärelse) inte har något att göra med islam som religion. Det bruket har sin grund i urgamla seder i olika länder med mer eller mindre starka kvarlevor. Även månggifte är en urgammal sed i orientaliska länder men som islam begränsade genom att fastställa antalet hustrur till fyra. Denna begränsning kringgås t ex i Iran genom seden med "tillfälliga" äktenskap, en sorts konkubinät.

Kulturanpassad islam

Islam har anpassats till kulturen i de olika länder muslimerna erövrade. Det fenomenet är givetvis inte nytt.

Så har det varit i alla länder som invaderats och påtvingats en religion.

Det går inte att helt utplåna det gamla.

Pudelns kärna ligger i frågan: Vem kan göra anspråk på att sitta inne med den rätta tolkningen : koranen, bibeln eller de ideologiska klassiker många av oss stöder oss på?

---

och månggifte

Låt sakfrågorna gälla

Partier som vill bedriva invandrapolitik måste låta sakfrågorna gälla. När vi talar om könsstämpning av kvinnor ska vi tala om könsstämpning av kvinnor och inte om "islamska sedvänjor" eller "somaliska bruk". Ingen vinner på att vissa folkgrupper pekars ut men alla vinner på att vi bekämpar reaktionära och kvinnofientliga mönster varifrån de än kommer eller härstammar.

I den åsikten har jag alldeles nyligen fått stöd av några invandrarkvinnor som starkt underströk: invandrarkvinnorna kommer inte att rösta på partier som i någon slags missriktad invandrarvänlighet bidrar till att reaktionära och kvinnoförtryckande lagar införs eller att sådana seder och bruk tolereras under benämningen "invandrarernas kultur".

Såväl barnaga som kvinnomisshandel, könsstämpning av småflickor, barnäktenskap och månggifte är företeelser som tillåts i vissa länder, men de måste motarbetas och inte ursäktas, försvaras eller uppmuntras. Sådan är inte kultur utan "avarter" av mänskligt beteende, låt dessa kvinnor hälsa.

Att införa sådana avarter i Sverige vore lika vansinnigt som att avskaffa åsikts- och yttrandefrihet bara för sådan saknas i en del länder.